

Megjelenik minden vasárnap.

MEGJELENÉS: Pótlata 183. sz.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

egész évre 4 frt
fél évre 2 frt
3 hónapra 1 frt

Egyes szám ára 19 kr.

KIADÓHIVATAL.
Főutca 133. sz.

HIRDETÉSEK DÍJA:

Három hónapos példát 5 kr.
Kis hirdetésben egy szöveg 2 kr.

A hirdető fél nevével ellátott
hirdetéseknél kétség 30 kr.
bélyegdíj fizetendő.

HALASI ÚJSÁG

TÁRSADALMI HETILAP.

Előfizetési felhívás.

Figyelmeteljük lapunk azon tisztelet olvasóit, kiknek előfizetése a folyó márczius hó végével lejár, hogy előfizetéseiket mentől előbb megújítani sziveskedjenek.

Az előfizetési ár változatlan:

egész évre 4 frt.
fél évre 2 frt.
negyed évre 1 frt.

Tisztelettel
a kiadóhivatal.

A kisdedovó intézetről

A helybeli nőegylet mint a lakók írták, fél akarja kérni a városi hatóságot, hogy az eddigi épület helyett valamely másikat engedjen át az óvoda részére, mely szilárdság tekintetében a mostaninál több biztonságot nyújtana.

Addig is, míg az illető folyamodvány beadatnék és tárgyalás alá kerül bátor vagyok felhívni a t. városi képviselő figyelmét ez ügyre, mely fölött mint remélni szeretem, a nőegylet nem fog egy könnyen napirendre térni.

Nem tudom: van-e a városnak e észlra alkalmas helyisége vagy nincs; de ha nincs, teremteni kell! még pedig nem csak szilárdsági hanem — és leginkább — egészségi tekintetből.

Miről van szó? kisdedovásról. Gyönyörű eszme! Olyan, melyért minden érezni tudó szívnek dobogni, minden emberi kebelnek hevülni kell. A jövőnd tetterő apró ocsopotéinek ápolásáról, a jövőnd honfiterény gyenge osiráinak fejlesztéséről van szó. Leheto képzeln, hogy akadjon képviselő, akár polgártársainak bizalma, akár kiváló helyzete, akár értelmi fokozata emelto oda, ki nem emlékeznék meg a megváltó omé szavairól: „Küldjétek hozzám a kisdedeket” s nem sietne órvényre juttatni a benyújtandó kérvényt. Ha akadna, az csak azt bizonyítaná, hogy szivvelküli emberek is vannak.

Mert hát azt kérdem: kisdedovás-o az, ha ezen ártatlan- apróságokat egy miszmatikus légkörrel telt lyukba zárjuk, mint a milyon a mostani helyiség. Ha valakinek bizonyára a szengo korban levő, fejlődésre hivatott s minden kétség behatás iránt fogékonyabb kisgyermeknek van szüksége az élet legfőbb kellékére, a tiszta levögőre. Képzeltető az egy a város egyik legmó-

lyebben fekvő, mocsáros helyén épült alacsony, szikablaku viskóban, mely közvetlenül a városháza és vendéglő istállóiból, a mezárszerekkel és barni rind vásárról kapja levegőjét? Ez nem kisdedovás, hanem jóhiszemű tévedésből elkövetett merénylet a kisdedek ellen, melyen segíteni kell. A nőegylet meg fogja tenni az első lépést, tegye meg a városi képviselőtestület a másodikat s adjon egészséges helyiséget — saját fainak.

Midőn e körülményt szükségesnek látom a t. képviselő figyelmébe ajánlani, réshénylen megengedi a nagyont tisztelt nőegylet, ha az ő nagybecsű figyelmét is felhívom valamire. Nem gancoskodási vizsketegből, hanem a legősintézet jónakaratból hátkodom figyelméztetni a nőegyletet, hogy a kisdedovás így alkalmazva, mint itt, eltévesztette ozéját.

Nem lehet ozéja a kisdedovásnak hogy a 2—3 éves kisgyermekeket zárt helyen hosszas idekre kényyszerítve verssekkel saturálja. Kis gyermekeknek szabad tér, szabad levögő, szabad mozgás és játék kell; az ellenkező megbosszulja magát. A fővárosban tudvalevőleg magas fokon áll a gyermeková, de hogy másként fogják fel, eléggé mutatja már az elnevezés is, a mennyiben gyermekkertnek nevezik az ily intézetet. E név egészen program, melyet a mélyen tisztelt nőegylet becses figyelmébe ajánlok.

Dobó Menyhért.

Községi ügyek.

(A város ellátása téglával. — A ref. egyházi pénztár helyisége.)

A mult héten tartott tanácsülésben bemutattattott azoni szerződés, mely a város és Kullnyi Mahó szabadkai téglagyáros könt téglatyban kötöttet. A szerződés szerint a nevezett téglagy. kötelezi magát, hogy Halas város mint bizományos részére előállítás végett megkivántató mennyiségben I. és II. osztályú valamint kütérelát szállítand. A nevezett czég Halas város által, a vasut közvetlen közelében kijelölendő telopen, mindenkor legkevesebb 50.000 téglát tart készletben, ekként, hogy a téglát a czég által önköltségen és veszélyre Halasra szállítand. itt a vasutrol lorakandó, s a városat mint bizományost csak az átvételről fogva terhelni felelősség. A város a téglát bizományban átvon. az eladott árunk árát havonként utólag küldi meg a czégnek. Az I. osztályú téglák ára a szállított czég javára mint legmagasabb összegben 35 forint állapítottatik meg, de a városnak jogja lesz, a téglát czégt 20 forint adni, melyből 1 frt a felnyúlólat költségek fejében a várost illeti. A II. osztályú téglák ára ezenként 2 frttal lesz olcsóbb, azonban ehébből is 1 frt a várost illeti. A téglák árát a szállító főlebb nem emelheti, de lejjebb száll-

lithatja, az általa megállapított árán azonban a város 1 frttal mindig többet szed. A téglák mélysége 31 cm. hosszú, 15 cm. széles és 7 cm. vastag kell hogy legyen. A város által a kötérfüzetből adandó telép helyéért a czég mérsékeltan megállapítandó bérösszeget fizet. A szerződés f. évi márczius 18-ától számítva 3 évig tart, s azontal a feleket fél évi felmondás joga illeti.

E szerződés elfogadtatván jóváhagyatott s a városi pénztárnok utasítottat, hogy a gazda közlönjöttével arra legalkalmasabb helyen a vasuton szállítandó toglamennyiséget rakassa le, az ügyletről könyvet vezessen, a felügyeletre vonatkozólag lépjen érintkezésbe az állomásfőnökkel s a felügyelő fizetésű tárgyában megállapodásra jusson s általában ez egész ügyet vagy gondjai alá.

Ugyanez ülésben fölvetett az a kérdés, hogy az árványi szabályzat értelmében választandó könyvvivő hivatalos helyisége hol legyen. Epre vonatkozólag indítványoztatott, hogy mivel e észlra más helyiség a városházánál nincs, mint a melyet ez ideig minden bérfizetés nélkül a reform. egyház pénztárnoka használ, — ő szoba, használata a ref. egyháznak mondassák fel, annyival is inkább, mert az kezdetben sem ennek használatára adatott. Ez indítványra a tanács a következő végzést hozta: Az indítvány elfogadtatván, az árvászaki könyvvivő hivatalos helyiségéről azon szoba jelöltetik ki, melyet ez idő szerint a ref. egyház pénztárnoka használ, s ennek folytán jelen végzés áttétölendő a ref. egyháztanács. világi elnöke Péter Dániel főgondnok ur után felhívatni határozatlik az iránt, hogy a kérdés az ahának kitértőseit jövő ápril hó 15-ik napjáig multhatatlanul eszközölje s illetőleg azon szabót a tulajdonos város rendelkezésére bocsássa további használat végett.

A budapest-zimonyi vasút története.

— Folytatás.

Az emlékirat, mely az 1872. márczius 8. és 9-én tartott gyűlésekből a kormány elé terjesztett, igen tömören és világosan állítja egybe azon érveket, melyek a szabadkai irány mellett szólnak. Mindenekelőtt utal arra, hogy a vasut világgerekedelmi vonal lesz s egy pillanatra sem szabad felednünk azt, hogy apró provinciális szempontok csak ott és annyiban részesülhetnek figyelemben, hol és a mennyiben a külkereskedelm érdekei megengedik. A nemzetközi kereskedelem azon vonalat választandja forgalmi közegül, mely legolcsóbb és legbiztosabb. A forgalom olcsósága a befektetési tőke nagysága által fölteleztetik, a befektetési tőke pedig a vonal hosszának és a talaj természet adta alakzatának függvénye. A vasutnak tehát, hogy olcsó lehessen lehető logrvidebbnek, azaz lehetőleg egyenesnek s egyszerszámind olyannak kell lennie, melyen a kiépítés a természeti akadályok által költségessé nem válik.

A dunabalparti vonal (Kaloocsa-Baja felé) 86 $\frac{1}{2}$ mérföld hosszú; a pest-szabadkai-nyírdüki vonal hossza 84 mérföld, tehát az előbbi vonal ez utóbbinál 2 $\frac{1}{2}$ mérfölddel hosszabb. A dunaparti vonal a Duna ártérén lono vezetendő, míg a pest-szabadkai vonal. Vaskerüg a dunabölgye keleti részefőjén, onnét Kulig a dunabölgyekezi átválasztó görönczén s eétől kezdve Ujvidékig a dunabölgye öblén építettetik.

Az emlékirat ezután kiszámítja, hogy a dunabalgázi vonalnak a befektetési tőke ténnyé 20.076.000 forint, a pest-szabadkai-újvidéki vonalnak 15.800.000 forint, az így ez utóbbi olecsbbon lenne 4.775.000 forint; biztonsgot tekintetében pedig annyival előnyösebb annamánál, hogy az, t. i. a dunaparti vonal örökké ki lenne véve a szabályozatlan Duna Árviainok s az azoktól való elsőpártotás veszélyének.

Pelsorolja ezután a két vonal néposeségét, mint egyik főtenyozót a forgalom megittelésében. E szerint a dunaparti vonal lakosnaga tesz 189.288 lelket, a pest-szabadkai vonalé 188.810 lelket. E számokot összevátve az illető vonalok flosszeságával esik egy mérfföld vasutara a dunaparti vonalnak 3815.89, a pest-szabadkainál 4008.12 lakos; az olony tehát e részben is a pest-szabadkai vonalé illott, melyen minden mérfföldre 252.23 lakosnál több esik, mint a dunaparti vonalon.

A két vonal mivelődési viszonyait tekintve a dunaparti vonalon van 8 főgymnázium, a pest-szabadkai vonalon két főgymnázium, két algyimnázium és egy földmivós iskola. A talajtermőkönységet illetőleg a dunaparti vonalról Pest megyébe eső részsumintogy 400 ezer hold vízzel van borítva, a pest-szabadkai vonalon ugyanannyi a homokos terület, csakhogy míg az előbbi teljesen használhatatlan, addig az utóbbi terület ugy művelésre mint főleg állattenyésztésre alkalmas minőségű.

Felhozza még az emlékirat, hogy a dunabalgázi vonalnak a Duna nagy vörseynét képez, míg nálunk mind a személy-, mind az áruforgalom kizárólag a vaspálya javára esik: továbbá a telt ajánlatokat, s végül a két vonal stratégiai fontosságának különbségét még utóbbi, mint később kitént, csaknem egyedül volt mérvado a kormány elhatározásánál.

Akkoriban azt hitték, hogy a kormány sietve meg fogja alkotni a budapest-zimonyi vasut létesítését elrendelő törvényt. A kormányának ugynevezett „nagy vasuti terve“ már törvényjavaslat alakjába volt foglalva s az a Doak-körben le is tárgyalattott; azt lehetett tehát hinni, hogy a javaslat rövid pár nap alatt az országgyűlés elé kerül. A nagy vasuti törvény azonban, nem volt meghatározva a pest-zimonyi vonal iránly s ugy látszik, hogy ez időtájt a kormány maga sem volt a föld még véglegesen megállapodva. A kérdés nem csak az illető vidékeket, de az egész közveleményt foglalkoztatta s olyan egyének is, kik egyik vidéken sem voltak érdekelve, megosztottak a két irány pártolói közt. Simonyi Ernő, ki mint volt londoni útlevelembor, vasutak dolgában nagy szakcapatásnak tekintett, a kalocsa-bajai irányt pártolta lapjában. Thomeo Achilles volt m. kir. vasuti igazgató szintén ez irány mellett emelt szót a lapokban, melyek a pest-zimonyi vasut kérdését csaknem naponta tárgyalták.

A várvavárt törvényjavaslat azonban korántsem került olyan hamar az országgyűlés elé, mint gondolták. A legközelebbi mozanat, mely a vasut ügyében történt egy újabb érdekeltségű közgyűlés volt, melyet az 1872-ben megválasztott állandó központi bizottság elnöké gr. Zichy János hívott össze Budapestre 1874. október 15-ére. E gyűlésen Cs. Lajos és Vári Szabó István polgármester képviselték Hala városát. Az elnök a gyűlés elé benyújtott előterjesztésében jelentő, hogy magán értesítésben szerint a török kormány a szerb-török vasutnak Konstantinápolytól Belgrádig leendő kiépítését alhatározta s így a Magyarország részéről Szerbiával kötött nemzetközi szerződés legközelebbi életbe lépend. Ekkép a vasut-építésnek megkezdése már tovább nem háasztható; másrészt azonban a nyomozott pünztgyi helyzet miatt azt áll tarthatni, hogy az építési szükséglet tőke nem kerülön elő, a vasut, annak minden sürge véle mellett sem épülhet ki. Felhivta tehát az elnök a jelenvölakot, hogy ez ügyben a további teendőkör vonatkozólag nyilatkozzanak.

A gyűlésen ez alkalommal megjelené Iránka Imre, ki már előzőleg felszólította az elnököt,

hogy lépjen be egy alakítandó consorciumba, mely a vasutnak államgarantia nélkül leendő kiépítését kinyerendő engedélyért folyamodik a kormányhoz.

Iránka Imre a gyűlésen előadja, hogy ő a post-zimonyi vasut-vonal kiépítése tárgyában évek óta munkidő; legújában más foglalkozás közben Londonban szaktársakkal és vállalkozással hajlandó egyénekkel értekezett s ugy tapasztalta, hogy előkezett az idő, melyben e kérdésös vasut létrehozása végett a tövekénység terére kell lépni. Bevallja, hogy korábban a Duna balpartján Kalocsát érintve egy vasutvonalat tervezett, de belátja, hogy egyedül e pest-kiskörös-szabadkai egyenes vonal az, mely célra vezet és hite szorint garantia nélkül is használnál kiépíthető; — azért tehát maga és társai novében kész az e vonalnak érdekeltek szövetségébe lépni, egyedül azt óhajlja, hogy Kalocsa hozassék egy szárnnyvonallal a fővárossal összeköttetésbe és indítványozza, hogy egy szállard consorciummal lépjen alkudozásba a bizottság, figyelembe véve az értékelt vidék ajánlatait.

Az indítvány hosszabb eszme esorté keltett, a gyűlés azonban kimondá, hogy ez idő szerint consorciummal alkudozásba nem léphet, mert ilyen consorcium nincs; consorciomot alakítani nem völi öszelzerűnek, mert sikeresebb eredményt érhetni el, ha a vállalkozó építető talpra esést talál s a bizottság segédkezésre és adataira biztosan támaszkodhatik, mintha a) külföld előtt erőtelen s csak kombinatiókkal bíró consorcium áll utjában a solid vállalatnak. Az elnök megbi zatott hogy vállalkozó egyénekkel; pénzintézetekkel szerezzen összeköttetést, a bizottság belátása szerint hívja össze, az ajánlati okmányokat tartsa magánál, a kormányhoz beadott emlékiratot fordíttassa le idegen nyelvekre s torjesztéséről gondoskodjék stb.

H I R E K.

— A helybelli kaszinó f. március hó 28-án saját helyiségében zártkörű társasestélyt rendez.

— Házasság. Dömjén Rossa kisasszony városunk szülötté, kinek multkori vendégze roplására a közönség még élénken emlékezhetik; a napokban tartotta kezfogóját Kolozvárott gróf Festetics Andorral, a kolozvári nemzeti színház tagjával.

— Városi szabályrendeletek. A városi hatóság most a kihágásokról, a közegészségügyről stb. szóló törvények alapján szabályrendeleteket készít, melyek a legközelebbi időben betervezésnek a közgyűlés elé s annak jóváhagyása után kinyomatnak és mihez tartás végett közzétolni fognak a lakossággal. E szabályrendeletek felölelik a tűrondézetli építkezési ügyeket, a közegészség, köztiasság, testi épség, közbiztonság kör esond és rend közszemérom és tulajdon elleni rendőri kihágásokat, a szállóhelyek és gyimölcsösök, a házal kereskedés szabályait, a városi közegyházidnál és a marháknak lovaság végett behozatalánál követendő eljárás szabályait, a kocsmákra vonatkozó szabályrendeleteket stb.

— Bitzó Géza festőművész s a helybelli ref. főiskola rajztanárának a vallás és közoktatásügyi miniszter utazási ösztöndíjjal 400 forint adományozott. E kitüntetés Bitzó a Munkácsy-pályázatra készített képével a „Oziázás“-sal nyerte ki, melynek szép compositionjával s művészi kivitelével ismét magára vonta a mérvado körök figyelmét. Bitzó a kapott ösztöndíjjal már a napokban külföldre megy s valószínűleg Párisban fog hosszabb ideig maradni. Halasi állomástól való ideiglenes fölmentését a ref. egyháztanács e hó 24-én tartott ülésében megszavazta. Bitzót távolléto alatt Csorópy Árpád rajztanár fogja helyettesíteni, ki nem egészen időgen városunkban, a mennyiben az itt működött Polányi István tanár nejeének rokona.

— Legújabb Kálmán jelen tehetősegi vidéki szinész a mult hótén három előadás

föllepetti a budapesti nemzeti színházban a mint értesülünk oda rendes tagnak szerződötték évi 2400 forint fizetéssel. E hirt azért említtük föl, mert Latábar Kálmán halasi származású ember, Ba Latábar Endre hírnemes szinlegazgató és zenetudósának, több itteni tekintélyes családdal közeli rokonságban áll s ő maga még most is halasi birtokos, (anyája a Sóstó mellett van.) Latábar Kálmán 1871. óta szinész, a mikor a budai nyári szinörben lépett föl először, később a Krecsányi igazgatósága alatt működő debreczeni szinársulat tagja lett s az volt egészen mostanáig, a mikor a nemzeti színházhoz szerződötték. Budapestben három darabban (Figaró házassága, Liliomfi és Proletárok) lépett föl; a lapok mind elismeréssel nyilatkoztak róla s tanulmány és szorgalom mellett szép jövőt ígérnek neki. Kiemelték, hogy játékaiban helyes felfogás, lelemény szini temperamentum és nagy komikai anyag nyilatkozik, mely csak kiépzésre vár. Örvendünk rajta, hogy a városunkhoz közel álló tehetősegek szinész ily kiténtetésben részesül.

— A halasi főgymnasium régiség-tára a folyó 1882/83-ik tanévben ez ideig a következő nevezetesebb ajándék tárgyakkal gyarapodott: Stern Ábrahám ur ajándéka Budapestről: Papyrus levél, a papyrus növény rajzolatjával; Kutka Elek vasuti mérnök ur a vasut építése alkalmával talált óskori állatfejet; Karacs Teréz kisasszony több regebeli adományával együtt egy magyar fűzövált 1795-ből Takács Éva férj, Karacs Ferencznő asszony hagyatékából; Csontó Apáthy Julia asszony; egy hat kocskalaplól különféle alakú metszéssel ellátott pogácsa csizfrázó konyhai eszközök a mult századból; Molnár Mihály tanuló egy rövid kardot, melynek markolatján egy állatfej van kímestve; Tikvióczy János késszemester Szabadkáról egy régi kardot; Bocsor István tanító ur Pándróról a vassadi pusztáról régi kulcsot, ugyancsak Győző Isák József ur is egy régi kulcsot; Király József rendőr-hadnagy régi sarkantyut; Bitzó Géza rajztanár ur római rézpénzt; Kis B. József Antoninus-féle római esztét pénzt Füzesszéről; Babud Imre ur rokottyei birtokáról Árpádokor II. István esztétpénzt; Molnár Imre kuntatár-féle rézpénzt; Jónás Elinor kisasszony Budapestről Leopold-féle esztétpénzt; ezeken kívül Györfi Zsuzsanna Antal ügyvéd ur, Kis Mihály ajándékozta érmeiket, Szilady Aron ur pedig 2 esztét és 4 rézpénzt adott át a régiségár birtokosba. Tóth Kálmán kalapos mester ur 100-aa Kossuth bankjegyet, Hokki István takácsmester ur a takács eszéknek már említett adományait egy mintázatotok tartalmazó könyvvel szaporította. Az adományozók fogadják e helyen is az iskola hála köszönetét. Csontó Lajos a főgymnasium régiség-tartóra:

— A főiskolai könyvtár részéről a tavaly Budapestben rendezett könyvkiállításra több nagyérdemű s ritka könyvek küldöttek föl, melyek ott figyelmet sőt részben feltűnést keltettek. Az iparművészeti múzeum mint a kiállítás rendezője megfigyelően kiállított elismerő iratot küldött a könyvtárnak, mely a következő sorokat tartalmazza: „A magyar orsz. iparművészeti múzeum az MDCC-OI,XXXII-ik évben Budapestben rendezett könyvkiállítás sikerének előmozdításáért a halasi reform. gymnasium könyvtárának hála-ét és elismerését nyilváníti. Budapest, 1882. deczember havában Pulaszky Ferenc mint az orsz. múzeumok s könyvtárak felügyelője. Ráth György, mint az orsz. iparm. múzeum vezetője.“

— Csengélet a Tabánban. A mult hótén va'anyelvi éjjel a Szalay K. József kerítés mellett álló lámpa burkolból a lámpát valami jó madár elemelt. E lámpa, mely nagy szomszédos polgár áldozatkészségéből állított el petroleummal, igen sok ház környékét bevilágította s általában javára szolgált ott a közbiztonságnak. Ugyancsak ez utóban másnap reggelre egy másik utcai lámpát is el-

loptak, azt, mely Róhek László háza mellett állt. Hogy a lopás megtörténhetett az, mint egy azon utcában lakó polgár nekünk írja, egyedül az éjjeli órák éhbetelenségének tulajdonítandó, kik a helyett hogy az utcán jár-
kálnának, az egész éjt egy az utca belső végén lévő padon üldögélnek vagy aluszának át s csak hébo-hóba fordulnak el egyet-egyét körüljárni az utca másik vége felé.

Hogy kell összeragasztani a bankótt? A használatlaná vá sérelmül 1 frtos államjegyek kicserélése és beváltása tárgyában utasította a pénzügyminiszter a királyi állami pénztárakat, hogy: összeragasztott II. kibocsátása 1882. január 1-én keletkezett 1 forintos államjegyek fizetés vagy kicserélésépen csak akkor fogadhatók el teljes névértékben, ha azok finom selyempapírral, vagy egyéb állítható anyaggal úgy vannak összeragasztva, hogy hiánytalanságuk és valódiságuk egész biztonsággal megállapítható. A más módon összeragasztott államjegyek sérelmekre tűzintendők s a megtérítési összeg kiszabása végett a magyar királyi pénzügyminiszterium utján a császári és királyi közös pénzügyminiszterhez küldendők föl. Oly 1 frtos államjegyek, melyek állapotából kitűnik, hogy azok szándékosan lettek megváltoztatva, fizetés gyánánt nem fogadhatók el, hanem a valódiság megállapítása, illetve kicserélés végett a bécsi császári és királyi közös pénztárba küldendők. Ezen kicserélési jegyek értékeiből előállítás és kezelési költségre 5 krajczár fog darabonként a közös központi pénztár által levonatni. A sérelmi államjegyekért járó megtérítés megállapítása végett azok alakja 20 egyenlő négyzetögre osztatik. Minden négyzetögrész után, melynek törfogata az 1 frtos államjegy által legalább fele részben nem fedeztetik, a teljes névértékéből 5 kr levonásba hozandó. Oly hiányzó részekért, melyek két vagy több négyzetögrész érintkezési pontján vannak, nem az egyes négyzetögre eső összeg, hanem azon összeg hozandó levonásba, mely a hiányzó részeket egyfűtréve felel meg.

KÖZGAZDASÁG.

TERMÉNYEK ÁRA.

Termények ára Halason március 24. — Búza 7. 7-70 krig. rozs 5 frt — kr. árpa 4 fr 30 kr. zab 3 fr 10 kr. hősés — frt — kr. mind 100 literenként. Kakerleza 100 lr 4-20 kr. Krumpli szákja 70 kr.

Heti jelentés a budapesti gabonaforgalásról.
Budapest márcz. hó 23-án.

Búza	ó búsági	78—81 k/g	9-85 10-20
	ó tiszvárdéki	78—81 k/g	9-90 10-60
	ó pestvárdéki	78—81 k/g	9-85 10-40
	ó fehérmegyei	78—81 k/g	9-85 10-35
	ó bőségi	78—81 k/g	9-85 10-30
	ó északmagyarországi	78—81 k/g	9-45 9-90
Rozs	ó	70—72 k/g	7—7-90
Árpa	ó takarmány	60—62 k/g	6-80 7-10
	ó égetni való	62—64 k/g	7-20 7-35
	ó sörfőzdel	64—66 k/g	7-90 8-20
Zab	ó	37—40 k/g	6-20 6-60
Köles	ó	76 k/g	6—8-15
			k/g 6—8-50
Repce	ó káposzta		— k/g —
	ó búsági		— k/g —

1883-iki
friss kiadott szavaly, polénal és luhi Erzá-
bet savanyú vizék

diesszen kiállított üvegokban kaphatók:
Munkácsban a főraktárban, továbbá
Nyiregyházán a fiók-raktárban.)

Kéretnek a gyógyszerés és kereskedő
urak e gyógyhatású e e mellett a borral is
igen költséges itali savanyú viz előadására.
Nyiregyháza, március hó.

Tisztelettel
MARSALKO KÁROLY
Munk. urad. Árv. vizek bérleje.

Egy tanonok
felvétetik a
nyomdában.

Határidő-újság.

Búza	Irányzat	Határidő	pénz	Áru
	Lanyha	tavaszra	9 87	9 70
		őzre	10 17	10 20
		Jul. aug-ra 1883.		
Tengeri		máj. Jun-ra 1883.	6 88	6 88
Zab		tavaszra	6 52	6 55
		őzre		
Repce	káposzta	aug. szept-ra	14 1/2	14 1/2
	hős.	Jul. aug-ra		

Közbányai dísznévadás márcz. 23. Magyaror-
szági vén, nehés sorles kilogrammja 57—60 kr., fiatal
nehés 81 1/2—82 kr., kőnyit 55—57 kr. Szedett nehés
52 kr., kőnyit 56—57 kr. Oláhországi 60—62 kr.,
szerszál 61—61 kr. Életutaj: páronként 45 kiló-
gramm s szonfelül 4%-os levonás.

Vasúti menetrend.

Halasról indul

Budapestre:

Személyvonat	—	délelőtt	11 óra 50 percz.
Vegyesvonat	—	éjjel	12 óra 20 percz.

Szabadkára:

Személyvonat	—	délután	2 óra 57 percz.
Vegyesvonat	—	éjjel	3 óra 18 percz.

Halasra érkezik

Budapestről:

Személyvonat	—	délután	2 óra 50 percz.
Vegyesvonat	—	éjjel	3 óra —

Szabadkáról:

Személyvonat	—	délelőtt	11 óra 43 percz.
Vegyesvonat	—	éjjel	12 óra —

Korda Imre,
felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos.

NYILT-TÉR. *)

A Róza-Bornáth ügyöz.

T. szerkesztő ur! Engem 7 évi március 18-ól
kiadott 11-ik számában illetéki Róza-Bornáth főle
pörökben" oziud közlemény szelvényesirintvén, en-
gedje meg t. szerkesztő ur, becses lapját az alábbiak-
kal igénybe vennem.

A ténj nem tudta mit vett az elrabolt nőben,
— a közlő le tudja mit közl közleményében. — a cu-
pán a betűk kifejezte száma azavakat érli közleményé-
ből, az bizonyosabb a kétszékkelonél: mert ha annak
szellemét folgatta, értette volna, aligba szentia volna
magát a közlésre.

Ennek előre becsátása mellett kijelentem, hogy
a közlemény hó, kivételével azon kijelentek, hogy én
Róza-Béla ellen a szent, ék előtt perit indítottam. én őt
a fejeletni vizsgálat megindítását kértém, mi nem törté-
nt meg, de meghozatott az ítélet, melyhez szólni a
magá helyén fogok.

Közlő elmondja, hogy a halasi kir. járásbírósg
marasztaló ítéletét megtelebbséte, elmondhatta volna
feltebbséteinek verbe indokoltá le, hogy t. l. a marasztaló
ítéletet, károlista bíró részéről a halasi bíró mondta ki. —
S közli a királyi tábla szocierenti ítéletét, mely az első
bírósg ítéletét megsemmisítette, a bűntető törvény-
könyv 113. §-ának alapján. Azon § alapján semmit-
tett meg a halasi kir. járásbírósg ítélete, a melynek
alapján a közlemelt napokban — állatás őstől —
egy ártatlan leányon becsületének bezenyvezésével é

*) Az e rovát alatt beszéltekért a szerkesztőség
nem vállal felelősséget.

éte vonatával elkövetett erőszakos legundokabb bűntett
megtörölthető, s a nek beleszámolni értelmezése mellett
ellilítendő nem volt! — Ezzel ugyan nincs mit dicső-
kelni.

És most a közlésemre anyagi részét itt hagyva,
annak szellemét közzéteszem a következőkben:
A kir. tábla aca oldja föl Róza-Béla t a halasi
járásbírósg ítéletében kimondott bűntető, a jó,
de megsemmisít az ítéletben azon okból, mert az a § be-
szelő értelmezése szerint téves, helytelen alapon meg-
indított pörben hozott. Ugyanazon okból semmit-
tett meg a halasi kir. járásbírósg ítélet, a mely ok-
szált a fentebb érintett bűntett megtörölésé nem yerha-
tós, de a főtörvényben szelvénye van tár a kir. entitának a f.
évi március hó 15. megjelent rendeletéről, mely a
"Bűntetőjog tára" 24. számának 402. lapján (V. kötet)
völ közölve s a következő fog hangzik:

A bűntető törvénykönyv. 113-ik §-a. Feljegy-
sítja ugyan magán a dőlét deklora 10-ik átvételé bűnté-
lésé után indítványának eszt névben való előterjesz-
tésére, az idezett törvény ebből törvényességéből azonban
le nem vonható az, hogy a kikörü helyett az ítéltvá-
nyozást törvényes képviselője is meg ne tehető és ha
valóban megtette ily indítvány előterjesztése né-
tekinetessék. — Vne tibi ridenti quia mox post

Bűntető kétegyetelen, hogy a marasztaló ítélet-
nek megsemmisítése sem Róza-Béla büntetésének
háncsa a 113. §-nak büntetésirinti értelmezésének alapjak,
a megsemmisítő ítélet Róza-Béla-nak sem: valót elő-
nyére, de ellilítendő az neki, a midőn azon alapon
mentetik föl, a mely alapon a már érintett becsület-
rabló erőszakos bűnszekelvény megtörölhető nem volt,
— a közlemény Róza-Béla helyzetén mit sem változ-
tat: mentse bár őt föl minden törvényesek, ellilít a vil-
lóg.

A szerkesztő úrnak sohasem monhatja fehérről
A terek most azentitékli ítéletre, mely Agócs J.
főlegyalásit eseres plábonas jelentése szerint megjelölt
vizsgálati va alapitva s a védeli püspökségbe bete-
jesztett kértendbeli panasz-kérvényeim tárgyában hozat-
ott: mely panasz-kérvényeluben, a kezemkelt levő adak-
ok és őlé tanak tanuság ítélete alapján Róza-Béla-nak
fegymleni vizsgálat alá vétetését, s a catholikus egyháza
érdekeire káros e a hitközvetítő szelvénytel plábonasok-
közlet megindításni s őt a moinditani kértém, ezt a pü-
spökségél ellenem emelt hamis vád miatt őt rágalma-
sokkal jelentetem ki mindaddig, mig vádjait ellenembe
nem igazolom. A szentésék az általam védett Róza-
Béla t. ügyben ítéletét folmentelte, irányváltban pe-
delg, mert egyháznak érdekében egy hírtársától megfo-
ledkezett a bűnszekelvény nyel tehatat pap ellen, a hi-
vatalit fölfebbésg előtt panasz emelni merészkedtem,
romszaltól fejteke ki.

Az ítélet Agócs János eseres plábonas által a
vizsgálatról betérgetett jelentésben szerepelik: "Hogy
mily jelentést adott be kiküldött ur, az általam védett
Róza-Béla-nak káplánkori társ a barátja, azt nem tu-
dom, de tudom azt, hogy itten a telerok panaszom-
nak azon pontjára "Róza-Béla a d. e. 10 órára megha-
tározott temetés es-ko. ledőre — mert neki szorgosabb
dolgai vannak — ő é akkor a holtat kocsin rakatja s a
koporú nélkül viteli ki a temetőbe, ott azonban a kop-
orú megérkezett a temetőre, a mikor — pap, káplán
társ felül, — koporúba beemert a halott s így
temetőtél el. — panaszom e pontjára azon kérdést tetle
a vizsgálatra kiküldött ur a temető eszébe: "Igaz-e,
hogy koporú nélkül lett eltemetve a halott?!"

Ugyan e alkalommal idézettem én is a kikül-
dött ur által, meg is jelentem a pap írtában, mert, a
vizsgálatok mid őt folrak, megjelentem csupán az-
ért, hogy kimaradson vizsgálatának né vétetését,
mert a kiküldöttnek elkáplánkor barátja ellenében mit
se vártam. E vártakozásban nem is eszeltekotam hoz-
sám befürtörint e szavakban intésbe kérdést a kikül-
dött: "Hogy híjják az a bábát? hát az az asszony?"
Ebből állott a vizsgálat. Erről a vizsgálatról, hogy mi-
odan, az ítélet hozatalra alapul szelgált jelentés
tehetett n. t. Agócs János ur, az foralmi körömök ki-
völ áll a minék növezhető az eljárás, azt se tudom,
mert ennek nére unom. emléke van csupán, s az? Xi-
menes de Torquimado!

Es egy különben elidőtte nincs, mert a szent-
ésék ítélet ellen a vallás és közoktatási miniszterul-
nál kértém orvoslást.

Bornáth Károly.

FIGYELMEZTETÉS.

Az általánosban ismert, jó hírnévnek örvendő s több oldalulag kitüntetett sóborszesz ké-
szítvényein — kelendőségéről fogva — sok utánasának lévén az utóbbi időben kitérve, elha-
tároztam, hogy azokon czimjegyeimet módosítom s arra két nyomtatban saját házam külső
alakját vessom föl, bejegyeztetvén azt egyszorsmind védjegyként a budapesti iparkamaránál.

SÓBORSZESZ

gyors enyhítést csakból: csúszos szagpattás, fagyás, fog- és fejfájdalmak, szemgyengeszt,
bomlások, stb. stb. ellen. Fogtiszttató szerül is igen ajánlható, a mennyiben a fogak fényét
elősegíti, a foghúst erősbíti és a száj tiszta, szagatlan lrt nyor a szesz elpárologása után, va-
lamint ajánlatos a szor felmosására is a hajdegek erősítésére, s a fejkorpa-képződés megaka-
dályozására és annak eltávolítására.

Ára egy nagy üveggel 80 kr., egy kisebb üveggel 40 kr.
Használati utasítás magyar vagy német nyelven, bizományosaim névsorával ellátva, minden
üveghez ingyen mellékeltekik.

Brázy Kelmán,
Budapestben, IV. kerület, Muzoum-körút 28. sz.
Kapható Halason: Tanács József, Spánier Lajos, és Győrffy József uraknál.

m e g r e n d e l é s e k

Práger Ferencz
könyvnyomdája Halason.

A legdivatosabb betűfajokkal berendezve, ajánlja magát, gyors, izléses kiállításban és jutányos árak mellett

mindenféle nyomtatványok elkészítésére.

Művek, folyóiratok, körlevelek, árjegyzékek, tabellák.

Ésketési- s belépti kártyák, gázslevelek, számlák, stb.

Falragaszok

mindenféle nagyságban s különféle színben készíttetnek.

Ugyanott készen kaphatók: Kötelezvények, Adólevelek, Adóbevési szerződések, Meghatalmazások, Tulajdonjog bekebelezési- és zálogjog törlesztési kérvények, mindenféle nagyságban kész számlák és vagyti szállítólevelek, Szeszadóbefelentések és Dohánymegrendelések. — Azontul figyelmeessé teszem a n. é. közönséget, hogy nálam

levélpapír s levélboríték,

szinte jó minőségű irodai papír kapható.

e s z k ö z ö l t e t n e k.

V I D Ó K I

S Y O R S A N

807
1883 tkv.

Árverési hirdetmény.

A kunhalasi kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy **Terbe Sándor** majsai lakos végrehajthatónak, **Busa Judit Hunyadi Cs. Mihályné** majsai lakos végrehajtást szenvedett ellen 105 frt 80 kr. tőke s járulékal erejéig indított végrehajtási ügyében a k. k. majsai 1568. sz. telekkönyvben A + 2453 hr. sz. a. tanyás birtok, mely most Szikora István József majsai lakos nevén áll, 350 frtra becsült ez ellen a bírói végrehajtási árverés elrendeltetik s erre határnapul az 1883. évi május hó 29. napjának d. e. 9 órája Majsa város közházánál kitűzotik, a következő feltételek alatt:

1. A kikiáltási ár a fent kitett becsár, melyen alól is a birtok el fog adatni a rajta levő épülettel.

2. Árverezni akaró tartozik az ingatlan becsárának 10%-át bánatpénzül készpénzben vagy óvadékképes papirokban, kiküldött kezébe letenni, a kifizetetlen vételártól 6% kamát fizetendő.

Az árverés egyéb feltételei ezen telekkönyvi hatóságnál, ugy Majsa város t. előjárásánál megtekinthetők.

Kelt Halason 1883. évi február hó 28-án.

Török Elek

kir. albiró.

1074.
1883. sz.

Pályázati hirdetmény.

A városi árvaszékhez rendszerezett könyvvivői állásnak betöltésére megyei alispán ur választási határnapul folyó évi ápril hó 17-ik napját tűzvéni ki, felhivatnak mindazok, kik a jelezett s 400 frt évi fizetéssel egybekötött állomást elnyerni óhajtják, hogy kellően felszerelt pályázati kérvényeket a polgármesteri hivatalhoz a választás napjáig nyújtsák be.

Halason, 1883. márcz 21.

polgármester hiv. távollétében

Dr. Babó Mihály

(őjegyző)